

SZENTESÉs VIDÉKE

VEGYES TARTALMU LAP

<p>Megjelen vasárnap és csütörtökön reggel. Előfizetési ár egy negyedévre 1 frt 25 kr., félévre 2 frt 50 kr.</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: I. tized 265. szám, özv. Fried József né urnó házában, hová a kéziratok címzendők.</p>	<p>Hirdetéseket és nyilvántéri közleményeket a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.</p>
---	--	---

Az 1889. évi közpénztári számadás.

II.

Áttérve a közpénztári számadás részletes vizsgálatára, a bevételi részről mint jellemző és örvendetes tényt konstatálnunk kell, hogy adófizető polgáraink a közterhek viselésében kellő pontossággal járnak el s kötelezettségeiknek megfelelni igyekeznek, amit ékesen szólan bizonyít az a körülmény, hogy az 1889-ik évre bevételül előirányzatba vett összeg legnagyobb részben befolyt.

Tény ugyan, hogy a rendes bevételek hátralék-fösszege 20171 frt 38 krt, a rendkívüli bevételeknél pedig 7053 frt 76 krt tüntet ki ezen számadás s így a rendes és rendkívüli bevételek hátraléka majdnem megüti a 30 ezer frtot, — ez azonban fentebb tett kijelentésünk helyességén legkevésbé változtat bármit is, ha tekintetbe vesszük, hogy az összes bevétel fösszege a 300 ezer frtot haladja s különösen ha tekintetbe vesszük, hogy a rendes bevételnél a hátralék legnagyobb mennyiségét az évtizedekkel előbből fenmaradt nagy mennyiségű s különböző című követelések teszik, melyekre nézve az ez évi költség-előirányzat tárgyalásakor a leírások fogantatását rendelte el a közgyűlés; továbbá hogy a rendkívüli bevételek em-

litett hátralék-összegéből majdnem 6000 frtot a különféle címeken felvett előlegek teszik ki. Mind olyanok, amelyek a jelenlegi adófizető polgárokat nem érdeklik, illetőleg nem azokat terhelik.

A rendes bevételek egyes címénél mutakozó hátraléka nézve meg kell jegyeznünk, hogy legnagyobb résziük a miatt maradt hátraléknak, mert az ellenőrzésre, illetve behajtásra felügyelni hivatott közegek némi muladékoságot követtek el. Csak így következhetett be az a körülmény, hogy az évnegyedenként előre fizetendő tiszai és körösi halászlati bérlet 460 frtot tevő évi bérösszege az 1889-ik évről egészen hátralékban van, hogy a malomtaksa hátralék is 400 frtot közelít s hogy a vásártéri bódék, korszórsori házak és cserépetégetési helyek után, továbbá a vágóhid és fürdőházi bérletből befolyni kellett összegek hátraléka 1072 frtot tesz ki.

A rendkívüli bevételeknél a hátralékoktól eltekintve, melyekre fentebb már reflektáltunk, meg kell emlékeznünk azon szabálytalanságról, a mely annak VI. címénél: a fogyasztási adókezelésből befolyt jüvedelem kimutatásánál és elkönyvelésénél elkövettetett s a mely jelentékeny részben oka annak a látszólag kedvező helyzetnek, hogy az 1889. évi zárlat 5000 frton felüli készpénz maradvánnyal szerepel. Az 1889. évi költségvetésben ugyanis e címen csupán azon összeg lett

előirányozva bevételül, melyet az állam a városnak a kialakított bérösszegeből 5% kezelési költségül visszatérít illetőleg leszámol s a mely ugyanazon évi költség-előirányzat kiadási részének megfelelő címén — miután az szerződés szerint nem a városé, hanem a kezelőé — kiadásba van téve. Mindennek dacára ezen, a kezelésért az állam által a városnak visszaszámitott összegben kívül, bevételként szerepel még az 1889-ik évi zárszámadásban, a fogyasztási adókezelésből 1889-ik évben nyereményül jelentkező 4602 frt 38 kr. és ennek takarékpénztári kamata 20 frt 51 kr. a nélkül, hogy a kiadási rész megfelelő címe alatt kiadásként elkönyvelve lenne először: az állam által a városnak adott s a város által a kezelőnek kötelezett kezelési költség; másodsor: az évi nyereményből a város és a kezelő közt kötött szerződésnél fogva a kezelő illető része, holott a valódi és tényleges állapotnak előtűntetése végett ezt így kellett volna eszközölni. Hogy e helyett a kiadási rész hasoncime alatt mi számoltattott el ezen most elsoroltak helyett kiadásul, azt a kiadások részletes észrevételezésénél fogjuk megemlíteni, itt is kijelentjük ugyan már azt, hogy a mi annál a címmel kiadásba tétetett, az nem azon címmel lett volna elkönyvelendő, hanem az „előlegeknél.“

S ezen most említett eljárás hely-

TÁRSA.

A Futri Tamás tévedése.

Vig. elbeszélés.

14.

Irla: Bánfalvi Lajos.

(Folytatás.)

— Ah ez mégis sok! kiáltott Bereghi tanácsos indignálódva. A gazdája borát issza; a gazdája borát! Mily rut visszaélés a bizalommal! Ezt közölnöm kell Futralval.

— Csa csak közölje a-az ur! I-igen. Hehehe! A gazdám bora az én borom. I-igen. Miért, mert hogy én i-issom meg. A-akinek nem te tetszik, hát tegyen róla. É-érti?

A tanácsos úr megsűrűsödött vértét egészen pezsgésbe hozta ez a beszéd. A bárány-szelid ember arcát elfutotta a vér és az in gadozó, támolygó huszár elé állva, épp oly elfalladó hangon, mint ez, dadogta:

— Tegyek róla? — I-igen, tenni fogok. Várj csak, vén bűnös! Hadd legyen egyszer asszony a háznál! — a leányom, az majd...

Nem fejezhette be dörgedelmes beszédét, mert a vén Ferenc közbevágott: — Hehehe! —a leánya? No, igen. Hát nem mond-tam mé-még? Tu-tudja meg, ho hogy még ha tá-látlan kínálja se kell ne-nekünk a lány! é-érti?

De ez már több volt, mint a mennyit Bereghi tanácsos jámbor türelme megbírt. Az

utóbbi szavaknál mindkét kezével elfodte feleit és dühösen rohant el, győztesként hagyva a küzdőteren részeg ellenfelet.

Az meg, ahogy magára maradt és buta, bárgyu mosolygal tekintett körül az üres szobában, felkapva az asztalról a két üres palackot, szintén az ajtó felé támolygott, a részegek agyfart okoskodásával morgován:

— Hehehe! Ki kell mennem a városligetbe! Hadd tudja me meg téus ifj' uram is, hogy ki-kiadtam a-az utját ea nek a tanácsosnak. I-igen, i-igen, ki me-megyek, ki-megyek!

VIII.

A városligeti pávasziget egy kerekded tisztását cserjék övezik. A tisztás fölé hatalmas tölgy borítja árnyas lombját, mely alatt fehérre festett pad nyujtók, nyughellyül kínálkozza az elfáradt sétálóknak.

Jóval delután három óra előtt e padon keresetlen eleganciával öltözökdött, kissé életlen nő ül, kemlő pillantást vetve hol a tisztás nyilása felé, hol meg a sűrű lomb közt megcsillanó égre, melyen olykor olykor egy-egy felhőfoslány kergetődik.

Talán mondanunk sem kell, hogy e nő Czenkné — a Czenk és Tarabuly könyvkiadó cég egyik baltagjának felesége s hogy akit vár, senki más, mint Futri Tamás, királyi járásbíró.

Nem kellett soká várakoznia. Az út felől hangzó, a kavicsos homokban csikorgó nesz elárulta a várva vártnak közeledését.

Valóban Tamás úr volt az érkező.

Izgatottan, gyors tempóban jött s ahogy Czenknét megpillantotta, hirtelen megállt.

— Hm! dörmögte magában. Egy vén asszony a találkozó helyen... nem jó jel! Fölöttébb veszedelmes előjel! És hogy ül ott! Mintha csak oda cövekelték volna. Minden áron el kell öt innen távolítanom.

Ez elhatározással Czenknéhez közeledve, udvarias üdvözlés után megszólította:

— Bocsnat, asszonyom! kedgyed mit sem sejtve, gyanatlanul ül itt és észre sem veszi, hogy az égen veszedelmes felhők kergetőznek.

Czenkné mosolygott. Tekintete az égre tévedt s aztán újból mosolyogva, felelt:

— Csalódik, uram! Az ég tiszta és kék. Legalább e pillanatban mi sem zavarja derűjét.

Igen, e pillanatban. De látja ott azt a kis fekete pontot. Pár perc és elborul az egész láthatár. Higgyen nekem asszonyom! Én természetadó vagyok s mondhatom, hogy alig néhány perc múlva olyan vihar kerkedik, melyenre a legöregebb emberek sem emlékeznek.

— Valóban?

Határozottan mondom. Kedgyednek sietnie kellene, hogy mielőbb biztos födél alá jusson. Amott, túl a hidon egy bérkocsi áll. Előhívjam?

— Bocsnat uram! Ha a vihar oly rohamosan közeleg...

telenségét nem hangsúlyozhatjuk eléggé, mert állítani merjük azt, hogy a tényleges állapotnak ily eiferdítése folytán keletkezett azon hátrány, hogy a számadás valószínűleg alakilag nem tekinthető és tartható, igen csekély és fel nem ér azzal a hátránnyal, amely jelentkezik vagy jelentkeznél fog abban, hogy zárszámadásaink a zűrzavar és rendtelenség állandó fészkei lesznek és a helyes és törvényeszerint előírt elszámolás szerfelett megnehezítették vagy egészen lehetetlenné tették is.

Ellenvethető ugyan a tanács és a számvető részéről az előadottak tekintetében azon kifogás, hogy a fogyasztási adókezelés 1889-ik évi nyereségösszegére nézve a város és a kezelő közt az elszámolás csak az 1890-ik évi január hóban eszközöltetvén, annak eredménye az 1889-ik évi zárszámadásban helyet nem foglalhat; azonban még ezen ellenvetés sem rontja le a kifogásaink értékét, mert tény az, hogy kiadásba nem lett téve a kezelésből az állam által fizetett 5% kezelési díj, s tény az, hogy egy oly összeg lett bevételként előtérítve, amely a közpénztárt tényleg nem illeti s amelyet módjában állott a tanácsnak valódi összegében bevételül utalványozni, még ha a kezelővel a leszámoltat meg nem ejtette is, mert amint megtudta az évi nyereségösszeget, kiszámíthatta volna nyomban abból a várost illető fele részt is. Igaz ugyan, hogy ez a bevétel összeget kétezer s néhány száz forinttal apasztotta volna s így nem lehetne olyan végeredményt produkálni, de legalább a számközlő maradt volna a valódi tényleges helyzethez.

A rendkívüli bevételek utolsó címe „az előre nem láthatók” szomorú bizonyossága az 1889. év gazdálkodásának. Ennek a címnek rendeltetése volna: oly apróbb bevételeket foglalni magában, amelyek más címek vagy ezeknek rovatai közé nem sorozhatók, és önálló címmel ellátni s a költségtérítésben ilyenként szerepeltetni, csak az ellenőrzési és számfeljési

nelhezések szaporítását eredményezné, s így e cím alá valami számottevő, nagyobb összegek nem kerülhetnek, amit bizonyít az is, hogy 1889-re e címen csak 600 forint irányoztatott elő. S ha részletesen áttekintjük e címet, nemcsak annak nagy számmennyisége az, a mi megdöbbenet bennünket. Léven az 80 ezer frtot meghaladó, hanem különbözőbb azon jelenség szomorít meg, hogy éppen az nem foglaltatik benne s sőt az éppen ennek a címnek a hátralékát teszi, amiért tulajdonképpen létesítve lett s e helyett bőven foglaltatik benne az időközönként felvett takarékpénztári, úgynevezett ideiglenes kölcsön, melynek innen már állandó címet is lehetne alkotni s a költségelőirányzatokba bevenni, mert az ez évi számadás is csak arról győződött meg, hogy ezen ideiglenesnek nevezett kölcsön állandóvá válik az által, hogy azon évben, vagy a legelső lejáratkor visszafizetése iránt a kellő lépések nem történtek.

Hazafias lecke. „Szemrehányás” a címe annak az —i.e. végjegy aitt megjelent cikkelynek, mely a „Szentesi Lap” f. évi 56 ik számában megjelenve, lapunkat hazafiatlansággal vádolja, amiért elég vakmerők voltak Szentes város polgármesterének, *Sarkadi Nagy Mihálynak*, az „Emke” alakuló főkegyelethez érdekelten közzétett felhívását olyképen kommentálni, hogy: *Vajjon, ha Sarkadi Nagy Mihály, Szentes város polgármestere, a hivataloskodásának 6 éve alatt csak felényi telkesedéssel lett volna helyi humanus és kulturális alkotni valóknak iránt, mint van most az Emke iránt, melynek elevege ugy Szentes, mint Csongrád megye egyszer már megadózott: vajjon mennyi szépl, nagyot és maradványt vehetett volna akkor e téren véghez?*

Szándékosan nem reflektáltunk eddig —i.e. „Szemrehányás”-ára, mert nem kívántuk az ünnepi hangulatot épp csütörtökön megromtani, mikor az Emke alakuló gyűlését tartotta és lapunk is megjelent.

Ma az ünnepségek lezajlottak s ha mindjárt azok, kik benne résztvettek, az

alakulás és társasbéd alatt elmondott megszabásu hazafias beszédek hatása alatt állanak is — ma, úgy mint korábban fejtartjuk mindazt, amit ez ügyre vonatkozóan mondtunk, az utolsó betűig.

Megengedjük, hogy ez sem —i.e.-nek, sem a „Szentesi Lap”-nak nincs inyére, sőt megengedjük azt is, hogy tőket Kovácsot belőle ellentünk, mint ahogy már a „Szemrehányás”-ban cselekedte. Hiszen szokva vagyunk hozzá, hogy minden szép és nemes tulajdonokat maguknak vindikálnak.

Kizárólagos tulajdonosai a „morális jog-érzetnek”; szabadalmuk van az „ellekesülésre”, a hazafiságra, a „szent ügyek” előbbvitelére, és szabadalmuk az erkölcsbíróiságra — szóval: ők mindenképen kimagasló alakok, kikben hatványozottan hegyeződik ki minden magaslatos tény, mi az embert közelebb viszi az istenséghez. És ami rajtuk kívül esik, sőt velük ellentétbe mer jönni: az morális nyavalyás, hazafiatlan cserepár vagy legszelelibben kifejezve, érdemetlen arra, hogy nevezessék.

Nos, mi nem vitázunk sem —i.e.-vel, sem a „Szentesi Lap”-pal az ő bogaraik fölötte. Nem kívánunk azonban leckét sem venni tőlük a hazafiság nemes erényéből, melylyel rendszerint azok szoktak a leggyakrabban visszaélni, akik utána *ajukon* hordják.

Igenis, *merészeltünk szemrehányást tenni Szentes város polgármesterének*, mert ez a polgármester az, aki snlyával úgy agyonnyomta a „Csongrád megyei gazdasági egyesületet”, hogy minden jókárát és erőfeszítését is alig lesz képes halottaitól feltámasztani; ez a polgármester az, aki — bár a közgyűlés több mint egy éve elhatározta — ma is hátráltatja a második kisdudóvíz felállítását és ez a polgármester az, ki Szentes város közbizonyából, a tanácscsal együtt majdnem 3000 forintot ajándékozott el akkor, mikor arra a pénzre akart kulturális, akár humanitárius téren száz helyünk is volna és aki által közbizonyatunk menete annyit szegyenletes, városunkat mélyen meggyalázó botrányval gazdagodott.

És szemrehányást tettünk neki *épp ez alkalommal*; mert ha a *szabadalmazott haza*

— Szélsőbe szárnyakon, asszonyom.
— Ez esetben szívességét csak úgy fogadhatom el, ha ön a bérkocsit velem megosztja; véle Czenkné hamiskás mosollyal.
— Oh, ami engem illet, asszonyom, én imádom a zivatart.
— Én is.
— De kegyednek esernyője sincs.
— S önnek talán van?
— Az egészen más. Mi férfiak szokva vagyunk az ilyesmihöz és főleg én, mint már mondttam, imádom a vihart és meny-dörgést.

Czenkné újból mosolygott s aztán tréfásan megfenyegette kis ujjával az előtte állót, így szólott:
— Vigyázzon uram! nehogy másfelől csapjon le önre a vihar, mint az égből.
— Asszonyom!
— Igen, kivált ha ön Futri Tamás, királyi járásbíró.
— Hogyan? Kegyed nevemet is tudja?
— Ahogy látja: igen. Nos, uram, folytatá lekötőző nyújassággal, miután mind a ketten imádjuk a zivatart, talán e padon ülve, csevege várhatnók be jövőtetét.

Futri Tamás kíváncsisága a legmagasabb fokra volt eszigáva a társalgás ily fordulata által s gépiesen foglalva helyet Czenkné mellett, udvarias meghajlással felelt:
— Rendelkezésére állok, asszonyom! Czenkné ajkán ismét az iménti főnök mosoly játszadozott.
— Ezt már szerettem. Lásza, tudtam,

hogy megértjük majd egymást, főleg miután mind a ketten imádjuk a zivatart.

— Tehát?
— Nincs tehát. Egyenesen a dologra térhetünk. Ön tegnap Szephegiéknél volt nászszakomán.
— Igen.
— Mint Bereghi Flóra vőfélye.
— Ha tudja, asszonyom?
— Tudom. Sőt azt is tudom, hogy ön ott, a nászszakoma alatt jegyet váltott.

Tamás úr kíváncsisága elérte a forrponot és ezt nem is igyekezett többé leplezni, mikor felkiáltott:
— Hah! kegyed ezt is tudja? Soha sem hittem, hogy polgártársam annyira érdeklődnek irántam.

— Oh, az én érdekeldősem nem olyan sajátosság, mint első tekintetre látszik. És ön is érthetőnek fogja találni, ha megmondom, hogy ama leányka anyja vagyok.

— Ön, asszonyom? Ön! kiáltá Tamás ur, felugorva útből és tágra nyílt szemmel tekintve Czenknére. Nem, ez még is sok! Asszonyom, azt a nőt, kinek nevét kegyed bitorolni látszik, nagyon jól ismerem. És ha ma érdemtellenül bánt is volom: nem tűrhetem, hogy bárki is helyébe tolakodjék. Kérem, igazolja magát, mi jögon . . .

— Hahaha! szakítá félbe Czenkné vidám kacagással. Ön talán még most is azt hiszi, hogy az a gyűrtü n Bereghi Flórát volt?
— A Bereghi Flórát, természetes.

— Ertse meg hát végre. A gyűrtü az én leányom. Nem állítom, hogy Bereghiné vagyok és így nincs miért magamat igazolnom. A gyűrtü, ismétlem, az én leányom: Fannié.

Gyorsan, szakadozottan, rövid mondatokban magyarázta meg aztán Tamás urnak a végtelen tévedést a gyűrtüvel és levelekket.

— Oh, én ostoba! Oh, én köztöni való bolond! mondotta Tamás ur egyre, homlokát törülgetve összeszorított öklével. Kegyed tehát lértjét értette a villám és mennydörgés alatt?

— Természetesen! Rendkívül indulatos ember. Sietnem is kell, hogy itt ne érjen, mert a legvégsőre is képes.

Távozni akart, de Tamás visszatartotta.

— Egy szóra még, asszonyom; mondá. Nem vagyok ideges ember: de az, amit kegyed mondott, bárkit is megzavarhatna. A levelek, kedves férje és leánya, Bereghiek és az a hóbortos patikus meg az ördögös könyvkereskedője: mindez összeviszsa kavarog a fejemben.

— Nos, uram; felelt Czenkné humoros mosollyal, az az ördögös könyvkereskedő — a férjem. Ha, éppen itt jön!

— A neve?
— Czenk Róbert könyvkiadó, felelt gyorsan az asszony és újat ajkára illesztve, eldűt a tisztást övező cserjék mögött.

(Folyt. köv.)

fügés előtt előbbvaló is az *Emke*, mint a magunk nyomorúságának enyhítése: mi sola nem leszünk e tekintetben vele egy nézetben és az ilyen „*ellékesülés*” mindég olybá tekintjük, mint mikor a koldusszegény családló, kinek gyermekei éheznek és nyomorognak, utolsó krajoárját is odaadja az azon menő vándornak.

De itt még ennél is visszasabb volt a helyzet. Mert ez a családló már megosztotta egyszer a pénzt azzal a vándorral és nem csak illó, hanem szent, isteni törvények révén szent kötelessége, hogy legalább a másik részét a saját fiának juttassa.

Ami — *i. e.* elég náiv tőlünk kérdeznünk: *hogy vajjon mit adott a „Szentes és Vidéke”, hogy sokalja s mit adott itt valaki — a hatóság és egyleteket kivéve? —* hát erre viszont-kérdészk: Vajjon ki az a hatóság és kiknek a pénzét adja, mikor ad? s vajjon kik alkotják azokat az egyleteket és egyházakat, melyek már rég megadóztak megannyian az Emkénél? S feleljük, hogy annyit minlen esetre mi is adtunk, mint azok, akik hazafiságukkal kérkednek.

Ha valaki, mi bizonyára nem zárkoznak el sehol sem hazafias, sem kulturális vagy humanitárius kérdés támogatása elől s ha az „*ellékesülés*” nincs is szabadalmunk, ha a hazafias szólalom nem dűlnék is úgy ha homra ajuknók: miúndaeesetre vagyunk olyan jó, ha nem jobb hazafiak, mint azok a nagy-szavú proféták, kiknek az ige csak ajukon, de a megfelelő érzés aligha van a szívükben.

S épp ezért most sem mondtunk, hogy ne adakozzunk. De igenis hangsúlyoztuk és hangsúlyozzuk újból, hogy mindenben jó a kellő határt betartani és így az „*ellékesüléseken*” is.

Van elég alkotni valónk. Csongrádvármegyének, szégyenszemre, nincs kórháza, nincsenek gyermeknehelyek, szegényápoló intézetek, nincs árvaháza. Am tessék ezek megteremtésére fáradozni a társadalomnak, tessék ily célra hirlapi mozgalmat indítani, amelyre eddig egy fillérel sem adóztunk, pedig mindezekben a legközvetlenebb véreinkről van szó.

S ha majd mindezt létesítette a társadalom, ha majd ezekért lelkesül Szentes város polgármestere első sorban és erejének, befolyásának teljes latbavetésével fáradoz, hogy mind-e humanitárius intézmények nálunk életre keljenek: akkor, am jőjön hozzánk bárki, bármitéle hazafias jogcímekkel — bizonyára nem tesszük érette szemrehányást a polgármesternek, ha ekkor amaz ügyért „*ellékesül*”.

De amig nem így tesz: nagyon jó hazafi lehet ugyan, de minlenesetre nagyon rossz mostoha apa.

Az E. M. K. E. szentesi fiókjának alakuló gyűlése.

(1890. május 15 én)

A megyeház disztermenben f. hó 15 én d. e 10 órára hirdett alakuló közgyűlés, az érdeklődők nagy száma miatt a reform. egyház templomában tartatott meg, melyet az egyház, a hazafias célra való tekintettel készségesen engedett át.

A reform. egyház tágas templomhelyiségének főbb helyeit, a két emeletes karzat előréseit sűrűn ellepte az érdeklődő közönség, mikor 1/2 11 órakor az Emke gyönyörű zászlója alatt gróf Bethlen Gábor főispán, mint az Emke elnökének vezetése mellett bevonultak az Erdélyből hozzánk ez alkalomra előtt jeles vendégeink, Zsilinszky Mihály főispán Sárkadi Nagy Mihály polgármester és többek kíséretében és elfog-

laltak a templom középrészén részükre fenntartott helyeket.

A templomba bevonuláskor felhangzott éljenzés elcsendesülése után, Sárkadi Nagy Mihály polgármester az Emke elnökét s itt megjelent vezérferfiát szívesen üdvözölve előterjeszti, hogy a hozzá intézett felhívás folytán az Emke szentesi fiókjának megalakíthatása végett a szükséges intézkedéseket megtette; kibocsátott 72 aláírási ívet, ezekből a gyűlést megelőzőleg 30 iv hozzá beérkezett — és eddig néhány híjával 500 egyén iratkozott be tagul s ebből következtetve hiszi, hogy a még kintlévő 42 iven is számos egyén fog tagul beiratkozni. Felkéri az Emke elnököt, gróf Bethlen Gábor, hogy az egylet szentesi fiókjának megalakítása végett a további szükséges intézkedéseket és eljárásokat megtenni méltóztassék.

Gróf Bethlen Gábor főispán az Emke elnöke ezután röviden vázolta az egylet nagyfontosságú és nemes célját, melynek sikeresebbé tételét végett a legmagyarabb vármegye székhelyén fiókegylet megalakítása iránt tették meg a kezdeményező lépéseket, örömeinek ad kifejezést, hogy oly szép számban jelentkeztek már e rövid idő alatt is tagok Szentesen. Emel-fogva a szentesi fiókegylet megalakultnak mondja ki s miután a megalakulástól jegyzőkönyv veendő fel, ennek vezetésére dr. Filó Tihamér városi főjegyzőt kéri fel.

Ezután dr. Felmér Lajos állott fel és érdekes előadásban ismertette a helyzetet Erdélyben, mely az Emke megalakítását szükségessé tette. Ha az alföld Magyarország Kanaánja — úgymond — akkor Erdély Magyarország paradíszsoma s nem lehet egy magyarnak sem tűnni azt, hogy ezen paradíszomat mások foglalják el. Hosszantartó érdekes előadását a jelenlét közönség zajos eljennelkel és tapsal jutalmazta.

Bartha Miklós az Emke alelnöke beszélt ezután, nagy lelkesedést kelte beszédével, mely méltán nevezhető az Emke apotheozisának. Részletesen ismertette az Emke célját, tevékenységének milyenségét s annak eddig elkövetett munkálkodását. A gyűlés fénypontját képező beszédje, nagyon természetesen, a megérdemelt méltatásban részesült.

Végül még Horváth Gyula mint Szentes polgára szólott a vendégek közül, kérvén Szentes városi polgártársait, hogy azt az erőt, mellyel rendelkeznek, fordítsák részben Erdély javára is, hogy ott — ép úgy mint ő itt — a polgárjogot megszerzhessék.

Gr. Bethlen Gábor elnök ezután felkéri a jelenlét tagokat, a választmány megalakítása és a tisztviselők megválasztására.

A jelenlétők beleegyezésével fog találkozni — úgy mond — ha az Emke szentesi fiókegyletének elnökül. Sárkadi Nagy Mihály polgármestert, első alelnökül Sima Ferencet, második alelnökül Balogh Jánost ajánlja megválasztásra. A közgyűlés erre egyhangulag nevezetteket megválasztván, gr. Bethlen Gábor felkéri a megválasztott elnököt helyének elfoglalására.

Sárkadi Nagy Mihály megköszöni megválasztását s igéri, hogy teljes igyekezettel azon lesz, hogy az Emke szentesi fiókegyletét olyan helyzetbe juttassa, hogy az méltó legyen az anyagszerűsülethez. Ezután ajánlatára, egyhangulag megválasztattak, titkárnak: Dr. Filó Tihamér; pénztárnoknak: Szánthó Lajos; ügyészek: Szathmári Ede; számvizsgálóknak: Hegedűs Sándor és ifj. Sárkadi Nagy Antal; továbbá 36 választmányi tag.

A dévai és segesvári fiókegyletől érkezett üdvözlő sürgönyök felolvasása után Sárkadi polgármester a magyar hazafiság nevében az idejött vendégeknek a legmélyebb köszönetet nyilvánítván ki, a közgyűlést 1/2 12 órakor beereszti.

Gyermekeink egészsége.

Egy hét választ el bennünket a nap-tól, melyen a helybeli gyermekiállítás meg-nyílik.

Bizonyos tekintetben unikum ez a maga nemében, nem azért, mintha ilyen kiállítás még sehol s sohasem lett volna, hanem céljairt, mely egyedül áll a maga nemében.

A fővárosi vigadó termeiben látnak már ilyen, de a zsűri-t ott tisztán a gyermekek szépsége érdekelte, míg nálunk a gyermekek egészsége és jól állapottsága érdekl.

A fővárosi ilyenmü kiállításokat laikusok rendezték és azokhoz célt nem irányoztak elő, míg nálunk szakemberek a vezetők és céljuk, szent és magasztos céljuk van és pedig: a gyermekháladoság csökkentése és a gyermekek egészségének megővése észszerűt apólis következtében.

Ha az utcán, kertben vagy nyilvános tereken látjuk a gömbölyű, viros poszgas arcú gyermekeket, amint egymást kergetve játszanak és örülnek a meleg napugárnak és a gondatlan életnek, ahog-ang jut eszünkbe, hogy e gyermekek egészsége a gondos szülőknek sok-sok aggodalmas éjlelébe és nappalába, sok és fáradszó figyelmébe, gondozásba kerül. És ha beteges, vézna, esatnyult gyermekeket látunk, kikbe a lélek csak háljai jár, kik féig már Istennek angyaljai, vajjon hány embernek jut eszébe, hogy e nagy betegság a legbübször egy igen csekély csirának elhanyagolt, terepéyes méreggombájá

Tagadhatlan tény, hogy a gyermekek egészségügye kétségbe-ejtő, különösen hazánkban. Könyvű dolog /o okban kimutatni, mennyivel rosszabbak a viszonyok nálunk, mint a continens — legtöbbször más államában. Ennek okai tisztán társadalmiak. Ama nagy igazság, mely szerint a gyermekek betegségeinek nagy része örökölött: nem társadalmi baj? Vajjon az örökölhető betegségek nagy része nem-e a tulságos érzelmi élvezetek keserü gyümölcse? Alig van egy két betegség, mely — örökölhetőség mellett, nem volna saját hibánk következménye. A tulságos érzékiség társadalmi baj.

Nem elégszünk meg azzal, ha szellemünk kellesen van foglalkoztatva, nekünk erősebb, csipősebb mulatozásokra van szükségünk, ha azok tönkre is tesznek bennünket és utódainkat is.

A gyermekek betegedésének oka, az előkelőbb osztályoknál, leginkább a kenyeztetés és általában a testi nevelés elhanyagolása, a népnél pedig a tudatlanság és annak következménye: a kuruzsóis és a hanyagság.

Vegyük csak szemügyre az előkelőbb családok lakoszlályait és kevés kivétellel azt fogjuk találni, hogy a gyermekek hálószojába a legkisebb. A gyermekek, kik az egész éjszakát és a nap legnagyobb részét ott töltik a csefélédd, oly kis szobákban vannak összehúfolva, hogy a szakértőnek, ha szíve van — és kinek nincs szíve, ha gyermekekről van szó — elfacsarodik. E szobák nagysága a szalomalak alig harmadát teszi ki.

És ha a kedves bebét akkor nezzük meg, mikor sétára akarják vinni, alig fogunk ruhadarabot találni rajta, mely az egészség kívánalmainak megfelelően lenne lenne szabva, varva. A szük harisnyák, piciny cipők, melyek oly formás lábákat mutatnak, mind megannyi elenségei a gyermekek egészségének. Szóljunk-e a testet elkenyézett ruhadarabokról, vagy 3—4 éves leánykák fűzőiről? Engedje el a szíves olvasó, mert ezek nagyon szomorú dolgok.

Vegyünk csak megfigyelés alá 100 anyát és ezeknek csecsemőit. Bizton állít-hatjuk, hogy közülük legalább 90 dajkával végezeti saját kötelességet. Miért? Egyezs-rűden hitű-ságból, hogy bájai minél tovább pompázzanak, hogy a társaságban egyetlen estét se mulasszon. És gyermeke a dajka kenyének kitéve, a legjobb esetben csak azt érheti el, hogy nem megy egészen tönkre.

Lényegesen járul a betegedési létszám emeléséhez az iskola is. A gyermek 6 évétől a 12 ik-ig az iskola falai közt tölti napjait. Az iskolahelyiség nagysága, szellőztetése, fűtése, a tanítási idő s a padok mind fontos tényezők a gyermekek egészségénél.

A nép tudatlansága szintén kedvezőtlen a gyermekek egészségére. Számtalan eset van, midőn a betegség csak azért harapódzik el és válik végzetesse, mert a szülőknek

fogalmuk sincs a legegyszerűbb betegségek elsőjeleiről. Amikor már a tudatlanság dacára felismerték a betegség létezését, következik a hanyagság, mely a gyógyítást elhanyagolja és a jó szerencsére bízva. Ez és az orvostól való szorongás, meg a habzsa hajtják a népet a kuruzslók körmei közé és csak a haldozóhoz hívunk orvost, ki ilyen esetben természetesen nem segíthetünk már, azon nézet kap lábra nálunk, hogy az orvos ártott és e hitet gyermekeikbe is beplántálják úgy, hogy az szinte természetvé válik.

Hogy az előkelőkről irt dolgok társadalmi bűnök, azt — úgy hiszem — ki sem vonja kétségbe.

Hogy az iskola hibái: társadalmi bajok, azt már Eötvös József báró bizonyította be. A nép tudatlansága pedig szintén lenyeges társadalmi hiba.

Társadalmi hibákat pedig csak társadalmi úton lehet gyógyítani és azért nem lehet elég melegen üdvözölni e kiállítást, mint amely a legjobb eszközöket ragadja meg magasztos céljainak megvalósítására. Azonban valljuk be, hogy ezen egy eszköz fölötté kevés. Karöltve kell ezzel haladni a népoktatásnak és felvilágosításnak egészségi dolgokról. Népszerű előadások rendezendők a nép számára. Az iskolában tüzesebben kell tanítani az egészségtant és a gyermekeknek verévé kell tenni az orvosokba való bizodalmat és a kuruzslóktól való iszonyodást. Az iskolákat a higiénia követelményei szerint kell építeni és felszerelni, hogy a tanítási feladatban ne jöjjön összeztűköcsbe környezetével.

De a legfontosabb dolgok egyike: a gyermekeket oly irányban nevelni, hogy erősek legyenek ellentámi az érzelmi vágyaknak, a hiúságnak és mindannak, mi az egészségre ártalmas.

A gyermekekiallítást, mint alapvető és hasznos eszközt melegen üdvözöljük.

Pollák Manó,
neptanító.

Üjdonságok.

Szentes, 1890. május. 15.

Egy hét.

E hét súlypontja, mintha a fizikusok kiszámították volna, éppen a közepére esett. Akkor jötték meg az E. M. K. E. küldöttei, hogy megalakítsák a főkegyelget.

A vendégek saját aranyhímzésű nehéz selyem trikólór lobogójuk alatt vonultak be a városba s az egészben csak az a kis hiba esett, hogy az első magyar zenekar a bevonulás alatt a „Gigiel marsch” éppen nem lélekemelő ütemet játszott.

Az alakuló nagygyűlés igazán nagy gyűlés volt. Impozáns közönség, impozáns beszédek impozáns előadva.

Meg is esővalta egy-egy jöképű atyánkfia a hosszúsörényes fejét és nagy ümgetéssel mondta:

— De szépen beszél! Olyan szépen, hogy szinte papnak is beválna. Mert az is mindétig olyan cifrán-szépen mondja, hogy alig értek belőle valamit.

Van már zsidópap is Szentesen. Megválasztották. Olyan régen volt itt papválasztás, hogy a választók elfeledték a módját. Ez még hagyján. De ha eszünkbe jut a választás utáni csinált farsangi menethez hasonló győzelemi menet, nagyon rossz véleményünk kerekedik a győztesek közzelle méről.

Megjárta a rózsaleány. Mire igazi rózsaleánynya avatták volna, rózsaaanya vált belőle. Tisztelem az odaváló zsűri elnökét, meg a bíráló három matrózatát. Ilyen bakot még nem lóttak.

A fagyos szentek elmúltak úgy, hogy forró szenteknek is beváltak volna. Olyan nyári záport hoztak, hogy augusztusban sincs különbség. Már most mindegy. A fődolog, hogy szerencsésen estünk túl rajtuk.

E héten is elátogatott hozzánk a veres kakas, hogy egy családot hajléktalaná tegyen. Rövid idő alatt a második eset volt ez. A jobból is megárt a sok, hát még . . .

Azt mondják: Szentes megirigyelte Csongrád nagyságát és azért apellálá deputát. Én azonban úgy hiszem, az irigységen kívül a kényszer is hajtja őket, hogy időt nyerjenek a korteskedésre. Ezért sokat lehet megtenni, de sokat nem szabad.

Bulgáriában leházák a muszkák fátolyát, hogy megmutassák Európának a ló-lábat. Szegény Bulgária! Így behalózva lenni, egy csöppet sem lehet neki kellemes.

Egy megnyugtató azonban van e leleplezetésben. A bolgárok nem mernék az oroszt így leplezgetni, ha a hatalmak nem biztatnak és nem ígérnek meg védelmüket.

Szörnyű eset történt e héten. A kuruzslás és az orvostól való félelem üldözött halálba egy emberéletet.

Mikor lesz már annyi műveltség népünkben, hogy orvoshoz fordul bajában?

Bár jönné mihamarabb e jobb kor. Addig is segítsünk ahogy lehet, ahol lehet.

— **Közigazgatási vizsgálat.** Zsilinszky Mihály főispán, a f. hó 16-án Csongrádra utazott, hogy az ottani hivatalokat tüzetesen megvizsgálja. A főispán csak tegnap este érkezett haza ez utjából s valószínűleg már ma délután ismét elutazik, hogy a vizsgálatot a többi községben is folytassa.

— **Trachoma tanfolyam.** Ilyen is lesz már. Szükség is van rá. A befelgyűlés tanfolyamát Szeged városával, hogy az orvosok számára egy 14 napra terjedő trachoma-tanfolyamot fog nyitni, hogy a trachomavidekeken működő orvosok gyógykezelése egyöntetű legyen. Ebben a tanfolyamban Bácsbodrog, Csongrád, Temes és Torontálmegyék orvosi vesznek részt, továbbá azok az orvosok, akik Pestmegye déli részén, továbbá Szegeden, Szabadkán, Újvidéken, Baján és Zomborban laknak. A trachomagyógyítók vagy a szegedi kózkórházban, vagy pedig a szabadkai szemkórházban gyakorolják magukat. Az orvosok az állásuknak megfelelő napidíjban fognak részesülni és a fuvar költségeket is megtéríti a miniszter. Egyelőre a járóorvosokat kötelezi a miniszter a tanfolyam végighallgatására, nehogy az összes orvosok felfigyessék a trachomás területeken működésüket.

— **A bankett.** Az Emlék szentesi főkegyelgetének megalakulása és az Erdélyből hozzánk jött hiruves vendégeink tiszteletére a nagyvendéglő nagy termében d. u. 2 órára közönségesen tartották, melyen mintegy 100-an vettek részt. A harmadik fogás után Sarkadi Nagy Mihály főispán, a f. hó 17-én királyi és királyné ő felségeikre mondott pohárköszöntőt, melyek a jelenvőket állva hallgatták végig. Pohárköszöntőt mondtak még: gróf Bethlen Gábor Szentes város hazafias közönségére; Sima Ferenc gróf Bethlen Gáborra; Horváth Gyula Sarkadi Nagy Mihály főispánra; Kis Zsigmond az emkére s annak ügybuzgó vezetőire; dr. Felmeri Lajos Szentes város hőlgyeire; gróf Komlósi Victor Zsilinszky Mihály főispánra; Szathmáry György a helybeli sajtó szerkesztőire; ifj. Horváth Mihály Szentes város gazdaközönségére; Balogh János Bartha Miklósról; dr. Filó Tihamer a családi körülmények miatt meg nem jelenhetett Türes

Kálmán szentes város országgyűlési képviselőjére; Sándor József az Emke titkára a magyar nők és anyákra; Pólya Ferenc Vársárhelyi Béla, az Emke aradi fiokjának elnöke; Bartha Miklós Szentes város polgárait s végül Vársárhelyi Béla ugyanarra. — Felhatórtak a társaság egy kellemesen eltöltött délután emlékével osztott szét.

— **A szentes vársárhelyi vasútra.** Vársárhely részéről megszavazott 50,000 forint vonatkozó közgyűlési határozatot a befelgyűlés nem hagyta jóvá, mert a határozat az összeg honnan leendő fedezésére nézve intézkedést nem tartalmaz s „ennek hiányában a megszavazott hozzájárulás kérdése a város vagyoni helyzetéhez viszonyítva meg nem bírálható.” Felhívja azonban a minisztert a várost, hogy ha a vasút segélyezésének számdéka mellett tovább is megmatad, a fedezet iránt határozzon s határozatát újabban terjeszse fel, mely esetben a miniszter érdemleg fog határozni a kérdés felett.

— **Erdélyi vendégeink,** két napi itt időzést után, a f. hó 16-án délelőtt utaztak el vasúton Szolnok felé. A távozókat sokan kísérték ki az üdülőházhöz, akiknek a válás a megszeretett kedves vendégektől bizony nem volt könnyű.

— **Bücsület.** Két löszörbötítés kalpagolt be az ajtón, maga után vonva két derek testet, melynek oldalán fitegett a renőri tekintély nyomatékaul szolgáló oldalégyver szépen kipucolva, karjukon nemezti szín szallagon viselik a numerust és keztyűbe bojtott hatalmas ujjakat katonásan a kalpaghoz emelve, negallnak a redakció közepén. Aztán megmozdult a komolyaból, kinek arcáról a sértett önértet bosszúvágya volt leolvasható: „Kérem, én a bücsületemet keresem, mert azt mondja az a másik újság, hogy én goromba votam az írójával, mikor azok az erdélyi magnes urak gyűttek. Man kerem a bücsületemet, én nem szoktam senkivel se goromba lenni, hát hogy lehet az, hogy újságraíróval? Hanem úgy esett a dolog, hogy posztra állított a bejárathoz a tekintetes lelkápitány úr, hogy tartok azt főm a vendég uraknak, oszt mindig ott látatlankodott egy szeméves vasos ember, akit én nyomásznak ismerem és azt mondtam neki, hogy: állj fere egy kicsit, mert máni vasutemegnyitáskor is így cselekedett. Ere aztán elkezdett gorombakodni és ott megurcolta a rendőri bücsületemet. Ezt oszteng írásba jelentettem; hanem hogy a társaimat rám uszítja avval, hogy én goromba vagyok egy újságról, azt nem nem viselitem el, mert az ellen a társaim is szólnak. Ere itt van a társam”. Aztán katonásan koszonve hátrálépett, átengedve a szót társának, aki a kollektívás egész melegevel védelmezte a sértődöttet. „A társaimnak igaz van — ugymond — és én vagyok lélekülve, hogy szólnak érte, mert a többi társaim sem török, hogy bücsületem megurcoljassak. Mi tisztelek a tekintetes újságról urakat, de hát nem tudták, hogy ez olyan mesterség amibe mauskodik is lehet, hogy megtanulják: oszteng asszonyunk sohse láttuk újságról bolylongani a nép közt, erre meg azért is rá kellett kájtani hogy „osztóji”, mer többet magával vot. Hát ha nem megtanulta az újságról, hát mondja, hogy ú nem nyomásznak, hanem ufjja újságról, aki asszonyunk jár újságot gyűjtieni; ha pedig ez így vóm, akkor tegyek le a tekintetes urak a pennát, hogy mausk össze ne téveszük a nyomászat az újságról, hogy megost megurcolják a bücsületünket! v. m. n. l. Ezen panaszok előadása után pozícióba vágnak urakat, a helyreállított hecsüetlet eltávoztak. Előbb azonban megkellott őket nyugtatunk, hogy ezen nyilatkozatok napvilágot fog látni.

— **Himnőöltés.** Ma a f. hó 18-án d. u. veszi kezdetét a kisderek beoltása, melynek eszközöltetésére a szülőket törvény kötelezi. Az oltó anyag tegnap, a f. hó 17-én érkezett meg dr. Bácsaly Béla ténhen-himnőtermelő intézetéből 300 adagban. A műtétet dr. Czukermann Soma gyakorló és dr. Lábos Endre városi orvosok fogják a túl a káros kertiben levő régi iskola épületében teljesíteni.

— **Jégverés.** A fagyos szentek utolsója még is csak tartogatott fenn részünkre a roszból is, mert napjának délutánján iszonyú jégveréssel csapott le ráunk. Nálunk az esővel vegyes jég nem okozott ugyan, hál az égnek, valami nevezetesebb kárt, de Szeged külterületén, hol már déltájt kitört a vihar

és ahonnan felénk húzódtok, okozott némi kárt a szőlőkben, míg a szomszédos tápéi határ — mint a „S z e g e d” írja, ugyiszólván egészen megsemmisült és a vízarral úzótt jég a deszki, szöregli és mindszei hatáiban is mindenféle borzasztó pusztítást vitt véghez az összes vetésekben. A kár nagy mérvét leginkább ez mutatja, hogy magánál az „Első magyar általános biztosító intézetnél” Szegeden, közel 100 ezer forintnyi jégkárt jelentettek be.

— **A kispáci vízvezeték.** Ez is egy alkotás, amely tervelőjét épp úgy dícséri, mint a tervkeresztúlvitőt. Megassák, javítják, földözák unatban; megessik, hogy egy-egy héten át ontja is a vizet a jó felsőpártkat rettetetes örömeire, akik ilyenkor nem győznek a csodájára járni: hanem aztán egyszer csak újból megreked és aztán hónapokon és hónapokon át üres szomjaj szájjal látogom Most újból a renováálás idejét éli ez a szegény vízvezeték, a piactéri részét már megasták és kiszedték belőle a földbeágyalt s épp ezért teljesen összezdött agyagcsöveket, hogy aztán egész helyére ez új vezeték letegyek. Amennyi pénzbe már ez a sok kísérletezés, reparátgatás van: bizvást jó, szilárd és állandó vascsöveveketek rakhattak volna le az árán, amivel egyszerű — mindenkorra vége szakadna a meddő kísérletezésnek.

— **Gyermekkiállítás.** A csongrádmegyei orvos gyógyszerész egylet által pünkösdi másodnapján, a túl a kurcái népkertben tervelt gyermekkiállítás ügye iránt nemcsak városunkban, de megyszerzte nagy részvét mutatkozni, úgy hogy alapos a remény, miszerint a kiállítás nemcsak a szentesi, hanem az egész vármegyebeli gyermekek gyűhelye lesz. Ez alkalommal feihvük a szülők figyelmét azon körülményre, hogy a kiállítandó gyermeket nem kell okvetlenül bejelenteni, mint ahogy azt lapunk mult számában is írtuk, hanem egy szerűen, minden előzetes bejelentés nélkül is elvihetik a kiállításra és versenyre keihetnek a kiűzőt díjakért.

— **Erzsékes kártyavetőnő.** Kandreas György köborigány élete párja rettenetesen ért a köborigányok általános ismet mestersegéhez: a jövendőmondáshoz, melyet Arany János olyan kitünő humorral írt meg „A bajusz” című népies költoi rajzában. Ez a kórmentes mesterse, no meg a vágy, mely minden köbor cigánytal közös: ha talán itt-ott valamit elcsipthetne, vitte le Kandreasnt az aispártot egy polgártársunkhoz, kinel is az asszonyt egyedül talávan otthon, menten hozzáfogott a kártyavetéshez s mert a menyecskeket is csiklandozta a vágy fölbeszélteni a jóvő fatyalt, bizony nem egy darabka szalonna, nem egy kanálka zsiradék és nem egy két marok liszt tevett a szerencse-emondó cigányasszony kosarába. Kandreasné azonban úgy látszik keveselte a természetelőli fizetség s hovatovább követelőbb és követelőbb lön a kíváncsi menyecskevel szemben, kire végre az ajtó is rázarta, hogy fenyegetéssel esikarja ki tőle azt a töbhet, mit szép szerével adni vonakodott. Jó szerencse, hogy egy ép arra haladó rendőri őrszemet a menyecske segélykiáltása odaesett, ki is megértven a nyállást, az erzsékeskő cigányasszonyt menten bekíerte a Kapitányt éle, ahol Kandreasné kihallgattatván, csodálatos módon azonnal szabadlábra helyeztetvén.

— **Nyári multság.** A kereskedő ifjak f. hó 31 én tartandó nyári táncmultságára a meghívók már szétkülddtek. Akik talán tévedésből meghívót nem kaptak s arra igényt tartanak, kéretnek ezt a rendező bizottság elnökénél, S z e g e d i Lászlónál bejelenteni, aki készségesen pótolja helyre a tévedésből származó mulasztást.

— **Hymen.** B o r i s z l a v s z k y János urad, aledész a f. hó 20-án d. u. vezeti oltárhoz a rom. kath. egyházban. P o k o m á n d y Mariska kisasszonyt P o k o m á n d y Eerenc v. irnokkedves leányát. Hosszantartó boldogságot kívánunk a frigyhez.

— **Bécs berlin hamburgi kirándulás.** A mult évi turin-parisi kirándulás úgy látszik

épen elég volt izelítőül, hogy a külföldi tanulmány és kéjtanzásoktól annyira tartózkodó nemzetünkkel ezt megkedveltesse és belevonja egy újabb külföldi és pedig ezuttal bécs berlin-hamburgi kirándulás tervezésébe, melynek rendezőbizottság, élén az írói körnek legelső férfival, egy külön meghívót bocsított ki az ország különböző részeire, felhiva a polgárságot, hogy ezen kirándulásban, mely nem politikai jellegű, vegyen részt. Az utazás programját, mely jul. 10—21-ig, tehát tizenegy napra szól, városunkban is többeknek megküldötték és mint értesülünk, ezen kirándulásban városunkból is többen szándékoznak részt venni. A részvételi díj 85 ft, mely két részletben, Dolnay Gyula, a pénzkezelésre megválasztott rendező kezéhez küldendő be.

— **Gyermekmajális.** A tavaszi, virágfakadás hónapját, a kellemes májust a zsidó iskolásgyermekek majálissal ünneplik meg a f. hó 20-án kedden d. u. a Széchényi kertben, hova a tanítók vezetése mellett vonulnak ki. Az ünnepélyre való hangadása a magyar banda fog felkérteni, míg a szülők részére izletes csemegekről Mahr Kázmér gondoskodik. A miniatűr néppünetély programjába versenyfutás és tornázás is föl van véve, a melyben a nyertesek részére jutalomdíjak vannak kitűzve.

9. **A megzavart emésztés (székrekedés)** komolyabb következményeket vonhat maga után, mint az e bajban szenvedők legtöbbje gondolja, Oly kör-tünetek s fájdalmak, mint: vér-torlás, szédülés rohamok, fejfájás szivdobogás, felüvadás, étvágytalanság laukadtság, stb. jelentkeznek, a nélkül, hogy az ember tudná az okát. Azonban ha a gyógyszerárakban kapható Brandt Richard gyógyszerész fele valódi svájci labdacok (egy doboz ára 70 kr.) használatával a megzavart emésztést rendbehozhatjuk, az e hajból eredő kör-tüneteket is elenyésztetjük. De mindig csak is a fehér keresztel vörös mezőben, s Brandt Richard névaláírásával, mint védőjeggyel, ellátott dobozokat kell kérni.

A triesti általános biztosító társaság. (Assicurazioni Generali) f. é. április hó 29-én Triestben tartott 58-ik közgyűlésén beteszte az 1889. évi mérlegét.

A közgyűlésnek tett jelentéséből értesülünk, hogy az életbiztosítási ágban a díjtartalek 2.046.093 ft 42 kral szaporodott és 1889. december 31-én 26.634,162 ft 01 kral emelkedett, míg az 1889-ben ujonnan kötött biztosítások összege 16.225,817 ft 85 kral rugott. miáltal az 1889. december 31-diken érvényben levő biztosítások tőke összege 116.904,648 ft 39 kral felszaporodott.

Az elemi biztosítási ágazatokban a díjtartalek 2.194.541 ft 21 kral tesz ki, míg az 1889. december 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények összege 23.544.033 ft 22 kral rug.

Az értékpapírok árfolyam ingadozásának lefedésére szolgáló tartalékalap 253.857 ft 74 kral szaporodott és 1889. december 31-diken 1.190.453 ft 60 kral emelkedett, neha a kis-orszándó értékpapírok csak is névértékükkel lettek a mérlegbe felvéve.

A tőkésített nyereségtartalék elérte az alapszabályszerinti magasságot 2.625.000 ft-ral, míg az ingatlanos tartalékalapja 1.289,480 ft 92 kral emelkedett.

Az 1889-ben kifizetett károk összege: 10.114.545 ft 47 kral. A társaság alapítása óta egész 1889. december 31-dikeig 227.271,940 ft 22 kral tekintélyes összeget fizetett ki károk fejében. Ezen összegből 139.041 káresetet 42.396,621 ft 32 krali kárterítéssel háztukra esik.

Az összes biztosítási alapok 2.388,389 ft 32 kral 40.755,238 ft 42 kral emelkedtek és a legjobb értékekben vannak elhelyezve. Tiszta nyereség fejében 653,438 ft 48 kral lön kimutatva, niből minden egyes részvényre 106 arany forintnyi — 265 franknyi jutalek esik.

Mint ismeretes, az Assicurazioni Generali életbiztosított feleinek érdekében már évek előtt elhatározta és alapszabályainak

43. §-a értelmében keresztül is vitte, hogy az életbiztosítási ág díjtartaléka a B) mérleg szerint egészen külön kezeltetik és külön számoaltatik el, és, hogy az alapítóke és a nyereségtartalékok felét kizárólagosan az életbiztosítottak javára külön lekötötte. 1889-ben nevezett intézet az életbiztosítási tarcája érdekében még egy igen nevezetes és fontos lépést tett előre, a menyinyben kijelentette, hogy az életbiztosítás-ág különböző érdekében a jégbiztosítást üzleti köréből kizárja és azt mint a baleset ellen való biztosításnál tette, egy külön e célra szolgáló intézetnek átengedi.

Ez által a triesti általános biztosító-társaság üzletfelei még is azon helyzetben vannak, hogy összes biztosításait a nevezett intézet ügynökei által helyezhetik el jól és megbízhatóan, mert a mint a baleset ellen való biztosításokot az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” által intézteni el, ép úgy utaja a jégbiztosításokat a szintén általa támogatott „Magyar jég-és vízontbiztosító részvenv. társasághoz” elintézés végett. Minthogy, mint ismeretes, ezen két intézet mindegyike egy-egy teljesen befizetett millióra rugó alapítóke és az Assicurazioni Generali jól kipróbált ügynöki hálózata felett rendelkezik és azokivil az anyaintézet szolid elevei szerint kormányoztatik, nevezett két társaság is azon kellemes helyzetben van, hogy biztosítási ágaikban a legmesszebbre terjedő biztosítékokat képesek nyujtani.

Levél a szerkesztőséghez.

Tekintetes szerkesztőség!

Engedje meg a tekintetes szerkesztőség, hogy b. lapja legutóbbi számában között, Hegyi Antal csongrádi plébános úr által írt levél reám vonatkozó részére, észrevételeimet röviden megtegyem.

A plébános úr leveleiben reám vonatkozólag tett kifejezésekben logiail állításokat, a plébános úr eljárása iránti sajnálatomnak kijelentése mellett, minden részükben pusztá képzeleti és valótlan dolgoknak nyilvánítottam.

Hogy honnan vehette azokat a plébános úr: nem tudom, — de közéleti java által kívánt bekeesség érdekében nem is kutatom.

Tény az: hogy a plébános úr részéről ellenem kifejezések juttatott teljesen helytelen vádakat — ha valaki — én — legkevésbé várhattam; ki, tudvalevőleg, a plébános úrnak — nemcsak a közigazgatási bizottságban védelmére keltem, de a mári több mint egy éve, Csongrád város közgyűlésében ellene megindított heves és elszánt agitációk elmergesedésének is miundenkor legőszintébb ellensúlyozója voltam.

Fogadjja a tettes szerkesztőség őszinte tisztelettem nyilvánítását, melylyel maradtam. Csongrád, 1890. május 15.

Réti Eerencs.

Vidéki levelezés.

Nézzük át a szomszédba!

Csongrád, 1890. május 15.

Tekintetes szerkesztőség!

Oly régen nem találkoztunk a lapok terén, hogy szinte vártam, miszerint a tek. szerkesztőség egy üzenetben dologranta s hanyagságot ért megdörgöl! No de vegye ezen restéséget meg, hogy amit irhatnék, azt mind megtalálhatja a mi lapokban dus helytünkről saját újságunkban. Olvashat itt szemből szebb (?) dolgokat, melyek szellemi nagy épülésünkre (?) mondatnak el! De már most van reményünk, hogy mindennek vége lesz, minthogy a szerkesztők unepélyes fogadásal kezelt fogtak s kibékültek! Nem tudjuk meddig tart ez a béke? Lehetetlen, hogy tartós legyen az okon, mert csupa ellen-szenvből is a szent igazságok az egyik is, másik is öntudatosban hazugságnak bermáljal Hirlapjainknál is borzasztó teher az, mely az árteri adóval szakad földes gazdáinkra. Biztatnak is bennünket, hogy vagy az állami adó leszállítását, vagy az állameséggel nyert segítséget megnyerjük, mely ügyben egy küldöttség meg is tette felső helyen a szükséges lépéseket és onnan biz-

tato reménnyel tért vissza. Majd meglássuk: mi lesz az eredmény? mert egy dolog bizonyos; az: hogyha valaholom segélynem erkezik, épíusztulnak az áltéri birtokosok, mert kénytelenek lesznek adósságot adósságra halmozni, hogy az egy kis föld után 10—12 frtot tevő, évenkénti áltéri adót fizethessék. Így aztán a szegedi házak sorára jut a birtok, mely időről időre gazdát cserél; mert ha maaná, termel is e már józseben kielt földön, akkor sem bírja megterhét, vagy ha ezt magát lerázza is: miből él maga a birtokos? . . . Azonban bizunk, hogy felső helyen is hofogják látni e dolog tarthatatlanságát, és segitenek rajtuk!

A régi idült bajokon segitendő, fölvevett a város 150,000 frtot kölcsönül! Itt lesz majd ennek is időnkint förlésztése, csak legyen miből! Ilyen kölcsönül már régen kellett volna fölvenni, minthogy a régiebbsikasztások kamatai is szaporították a terhet, mert a Makai-féle árvavagyon sikasztás már több mint 30 éves, ezt pedig kamatostól köll visszatéríteni. A folytonos vízár elleni védekezés is sokat nyelt el, tehát — mint mondaná — régebben kellett volna így gyökeres kurrához nyulni, s nem szerte kisebb nagyobb kamatokat fizetni, hanem egy helyen lenni adós, hogy így tudhatta volna, biztosan a város, mit és mennyit vegyen föl költségvetésében e terhek förlésztésére! De nagy baj volt az is eddig, hogy behajthatatlan adósságok szerepeltek a költségvetésben, melyek évről évre szaporították a terhet. Volt eset, hogy 8—10,000 frttal szerepelt egy ilyen behajthatatlan követelés a város részéről egyeseknél, s midőn megvizsgáltatott tételenkint e behajthatatlan adósság, kitéint, hogy 20 — mond husz frtot lehet csak behajtani a 10,000 frtból! Hát minek szerepelt az ilyen adósság tovább? Le kell írni! Így osztán valahára tisztában lesz a város a maga terhével!

Végre megkezdtek a város díszítését faültetésekkel s a főlegyházi nagy úca végig ültetett akácfaikkal! Tízennyolc éve mult, s még *Csemegi* polgármestersége alatt történt, hogy egy városi képviselő, indítványozta ezt, de biz ez akkor elmaradt. Ugyanakkor indítványozta azon városi képviselő, hogy az utcák nevei, nehogy tovább is ilyen utnevek szerepeljenek: Gatyaszár-úca, Lapat-úca, Kacsafütrösztő-úca, Sasállás, Piroskautca, Schönvizner-úca, Tóoldal, (holott tó sincs.) sat. De majd tán erre is rákerül a sor (?)!

A nagy templom környéke szintén fásítottatott, es kellemes üdülő hely leendő pár év múlva! Ezen befásítást a helybeli lelkes sürgette s hozatta létre.

A várost védő gátak oldalai lucernával vetettek be. Nem helytelenüljük ez eljárását, csak hogy közvetlen a lakoházak előtt, ki fogja ezeket az utcára kimenő apró baromfiókat megvédelmezni? Ha már a társulat ilyen tesz, szeretnők ha a kövezet mellé is soronpót készíttetne — minthogy tegnapelőtt is az az eset történt, hogy egy gyermek a másikat meglökte, s ez a védgát kövezetlen lehemperedett es nyomtalanul levezett a Tisza árjában!

Tegnapelőtt óriási viharunk volt jégesővel vegyest, melynél az volt a szerencsénk, hogy a város es rétek fölött vonult el s így szőlőink s vetéseink meg lőnek kímelve. Szentes felől jött e vihar, nem tudjuk még, ha vajjon ott nem tett e tetemes kárt?!

Szőlőinkben tetemes kárt tesz az úgynevezett pókhernyó, melyet megfeszített szorgalom mellett sem tudnak teljesen elpusztítani. Midőn Szentes népe élvezi gyümölcseinket, ha meggondolná, hogy mily sok főradság után jut népünk e gyümölcsökhöz amig a téli es pókhernyótól megoltalmazza — bizony nem sajnálná érte néhány krajcárját!

Vetéseink dúsak, minthogy többször volt jó eső májusban; sőt több helyt még meg is dőltek a gabonák. Az aratás most korábban lesz, mint más időben, minthogy aprilis végén — főleg a rozskok — kalászaikat kilozták.

Szomszéd.

Irodalom.

Stanley könyvét melynek magyar kiadására kizárólag a Budapesti Hirlap es Ráth Mór van jogosítva, eslekedéssel várja az egész művelt magyar közönség. Ezen hirlapok es könyvtárak ezt az érdeklődést akarván kiszaknyújtani, egy idő óta különböző kiadványokat hoznak forgalomba; mi több, egyikük azt sem átalotta, hogy Stanley mag saját alatt levő nagy művenek címét, *Bitorovica*; „A legesetebbs Afrikában” cím alatt indította meg a maga értéketlen közlemezeit. Mindezek a könyvek, közlemezyek alkalmasak arra, hogy szándékosan vagy a nélkül — azt a téves hitet keltsék a közönségben, mintha ez Stanley városvárt nagy könyve, vagy pedig annak hitves kivonata volna. Már pedig — egyebektől eltekintve — lehetetlen ez annál az egyszerű oknál fogva, mert Stanley könyve „A legesetebbs Afrikában,” azzal a szerződésbeli kikötéssel bocsátott az összes kiadó rendelkezésére, hogy a munka közlés bármely nyelven csak akkor kezdhető, a mikor a pecsét alatt levő eredeti angol ívek Londonban a könyvpiacra bocsátottak. — Jelehetnek meg tenár Búapeston, illetve Magyarországon könyvek es hírlapi közlemények, a melyek Stanleyre vonatkoznak, de a híres utazó által írott nagy mű csakis a Budapesti Hirlappal es Ráth Mórnal jelenhetik meg, május végén, vagy június elején. — Ezt szem előtt kell tartani mindazoknak, kik a világkörü utazási mű iránt érdeklődnek, nehogy félrevezettetessenek es pénzüket értéketlen fercleményekre adják.

Kadisai dolgok.

Elkészt tavaszi gölyomadar lökte be ablakomba a levelet es ezzel, mely egyenesen Kadisából jött hozám. — Ékesen van írva benne a következő historia. mely ránk is illeik. Allion itt a level:

„A derek es embereségű Ali ben Jussufnak üdvözlelet küldi Mehemet ben Ali!”

Derek barátom!

Allah sugározta feléd arcát, midőn e sorimat megkapok embereség barátom. Sokat vitatkoztal velem útrék gyaur arról, hogy önzetlen barátság is létezhetik. Olvasd el e történetet derek barátom, es hitél.

Tudod, hogy e szép Kadisában kevés o olyan intézmény van, mely a közszellem szolgálatában állana. Csak a leviták egylete az, mely mindig kész mindenre, ami nemes es szép.

Kellet rokonaink, hogy Mekkát megmentsek, egyelet esináltak gyűjtve a piastereket. En is adtam akkor, mikor Mekkában a nagy próféta sirjánál voltam es te is adtal volna embereseges gyaur, ha kertünk volna.

Meguzentek Kadisára a kádinak, hogy ide is eljönnek, lássunk utána, hogy legyen jövedelem.

Meghallották ezt a leviták is es a jó fölevita így talált szólni: „Igazhitű! Tudjátok jól, hogy igazhitű véreink hoznak készülnék. Tudjátok jól, hogy céljait segíteni kell. Tegyük meg azt, hogy a gyűlés után este társunk eladást es adjuk oda véreinknek a jövedelem felét. Igaz, hogy sok adósságunk van még, de Allah nagy, Allah hatalmas, majd megsegít minket.” Es a leviták, hozzászólvá különböző célokra ingyen énekelni, elfogadták ajánlatát.

Tömör hangok igyekeztek eg felé a jó fölevita házában, mely hangok azt matatták, hogy a leviták készülnék.

Hallottad már hírt *Zima Feriz* beynek? Amikor megkapta a meghívót es látta, hogy a leviták a maguk nyomorúságában többet tettek már, mint ő a bey, neki erőszert egy hirt a „*Kadisai Igazmondó*”-ban, hogy drágák a jegyek es a leviták egylete nagyon önző.

A leviták megokosodtak es azt mondták: mi önzetlenek akarunk lenni, nem akarunk a legtöbbet adakozók lenni, hagyjuk ezt önzetlenül a bey-re.

De a nagy bey, aki *Zima Feriz* névre hallgat, nem ezt akarta. Ő, aki mindig a leviták egylete ellen működött, most hirtelen azt mondja, hogy a levitákak takarékoskodni kell. Tartsanak mulatságot adósságok förlésztésére, melyre ő ad 5 piastert. Itt van, fogadják el, nyugtazzák minden újságban es hirdessék mindenütt, hogy a nagy *Zima* bey milyen nagy ember. Kérelmül ad 5 piastert. Ez a derek igaz pártfogója a leviták egyletének.

Hogy ezt behízonítsa, megsguja a levitáknak, hogy ad még 5 piastert, ha az a kis sziveséget meg-

teszik, hogy az elnököt, a hitetlen gyaur *Isztamber* vicejavadát elesajják es helyette megválasztják őt; a fölevitá kibőlök es hoznak újat Mekkából vagy Medinából, kit a leviták keserves diárijáiból tartanak el, ha koldusokká is lesznek.

Ime, embereseges effendim. Ilyenek az önzetlen barátok. Allah örizzen meg ezektől téged, embereségűt effendim es áldja meg a napfényt, mely ábrázolod fölvidítja.

Kadisa, a gyaur számadás szerint 1890-ben.

Mehemet ben Ali.

A másolat hitelesül:

Ali ben Jussuf.

KÖZGAZDASÁG.

A bécsi kiállítás.

A bécsi gazdasági es erdeszeti kiállítás 6 felsege, a kiállítás védnöke, máj. 14. délelőtt 11 órakor ünnepiesen megnyitotta. A megnyitáson jelen voltak: Károly Lajos, Esteri Ferenc Ferdinánd es Ferenc Szadvartó főhercegek, Koburg Fülöp herceg, Káinoky Gusztáv gróf közös külügyminiszter, Bauer báró tábornagy, közös hadügyminiszter, Kállai Benjámin közös pénzügyminiszter, Taaffe gróf osztrák miniszterelnök es az összes osztrák miniszterelnök, Bethlen András gróf es Oreyz Bela báró magyar miniszterek, az utváni főmáltóságok a diplomáciai testület számos tagja, köztük Reuss herceg német nagykövet, az egész nagykövetségi személyzettel, a birodalmi tanács mindkét házának elnökségei számos tagja Zichy Ferenc gróf főtanácsmester, a magyar országgyűlés főrendiházának es képviselőházának sok tagja, Prix polgármester, a közsegtanács számos tagjával es számos tudományos, ipari es kereskedelmi társaság képviselői. O felsegét megérkezésénél nagy lelkesedéssel fogadták. Coloredo herceg elnök a két alelnökkel, Falkenhayn es Kinsky Ferdinánd grófokkal, 6 felsegét a császári pavilonba kísérte, hol beszélet intézet hozzá. A beszédben hangsúlyozta, hogy a mezőgazdaság alapja a monarchia jólétének es hogy 1866. óta Bécsben mezőgazdasági kiállítás nem volt; végül köszönetet mondott 6 felsegének a védnökség elvállalásáért. O felsege erre a következőleg válaszolt:

„Öröme! vettem a mező-erdőgazdasági kiállítást különös oltalmamba; meg vagyok győződve, hogy a kiállítás be fogja bizonyítani mily nagy a legutóbbi évtizedek haladása a mezőgazdaság terén. Sikerül szolgájon buzdításul a későbbi idők törekvéseire es munkáira nézve. Ezen óhajással megnyitottam nyilvánítom a kiállítást.”

A végrehajtó es igazgatósági bizottság tagjainak bemutatása után 6 felsege megtekintette a kiállítást. A magyarországi kiállítási bizottság részéről a kiállítási bizottság elnök, Dessewffy gróf es az alelnökök Tisza Lajos es Andrály Aladár grófok üdvözöltek 6 felsegét

A kiállításban a császári pavillonból kiindulva első sorban Magyarország kiállításához jutni, mely vásoágos gyűnye az egésznek. A magyar kiállítás beosztása igen praktikus es két részből áll, a megyék kollektív es egyesek külön kiállításából. Erdesek, hogy a megyék nevei csak magyar föliratukkal a mit a bécsiek természetesen diffikultálnak. Minden megyéjén van egy földrajzi es egy termelési térkép es azután következnek a termékek mustráimintái. Fölülről ketlenek a házípar cikkeit, melyek szíben, rajzban es formában egyaránt kiválóak. A mérészei egyesület kiállítása is nagy elismerésben részesül, termékeinek kitünő minősége es arának olesősága miatt. Nem kevésbé szép az erdeszeti kiállítás es a mrgyar gázipar kiállítása. Ausztria tartományai is kitettek magukért. Feltűnő keit a dalmát cigarett dohány es a vadászati kiállítás. A külföldi pavilonok is sok látni valót nyújtanak.

Laptalajdonos es felelős szerkesztő: Dr. Mátéffy Ferenc.
Társ-szerkesztő: Bánfalvi Lajos.

Egy rövid ideig használt körégy függőlámpa, öntött vasból (ujjonnan 33 frt) olesón eladó. Megtekinthető

Weinmann Józsefnél.

(III. t. zsidóiskola-útcá.)

Vizsgáljatek meg mindent a legjobbát válasszátok.

Ezerszeresen kipróbált s orvosi tekintélyek és számos magános bizonyítványokkal kitüntetett készítmények:

Dr. Miller mohnvényedve, meglepő hatású köhögés, rekedtség, nélf, torokfájás, nyálkásodás, kezdődő tüdőgyulladás és egyáltalán a légzőszervek minden gyulladásánál. Tegyeiben gyermekek és felnőttek számára. Egy tégely ára 50 kr.

Dr. Miller görcs óvóbalsama. Ezen balsam gomolórúg és ajánlatos gyomorfájás és gyomorgörcs, gyomor-hurut, émorszárgán, hányás, hasmenés, felfúvódás esetében. kólikás fájdalmaknál az eredmény csaknem rögtön. Továbbá minden hosszadalmas és kimerítő betegség után, amennyiben az emésztést nagyban előmozdítja. Ezen kitűnő szernek különösen fatüheyen egyetlen háztartásban sem kellene hiányoznia. Egy üveg ára 1 ft 50 kr. Fél üveg 80 kr. o. é.

MILLER tyukszem-balsama.

Csalhatlan szer tyukszemek, szemölcsök és fájdalmas bőrkeményedések ellen.

Kitűnő hatása folytán ezen szer napról-napra növekvő keresletnek és elterjedésnek örvend.

Natalán elfordulhatót hatás nélküli utángyártások, való megóvás végett kérték mindenki, csakis Miller tyukszem-balsamát kérni.

Ára egy skatulyában levő üvegesnek használati utasítással együtt 60 kr.-o. értek.

Szentesen valódián kaphatók:

ROBICSEK GÁBOR, fűszerkereskedő úrnál.

Üzlethelyiség-változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy üzletemet I. tized 284. sz. házamba tettem át (Lázár Dávid szóda-gyáros átellenében.)

Egyszersmind tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy nálam kukorica-morzsoló napi használatra kapható: ugyszintén tizedesmáza, szeeskaavágó, takaréktűzhelek és mindenemű lakatosmunkák készletben kaphatók; továbbá elvállalok vasesztergályozást, srófvágást, varrógépjavitást és mindenemű gép- és lakatosmunkák javítását jutányos áron.

A nagyérdemű közönség irántam tanusított eddigi pártfogását megköszönve és azt továbbra is kérve vagyok tisztelttel:

Vass Béla,
gép- és mulakatos.

2-2

Főnyeremény esetleg 500.000 márká.	Szerencse-jelentés.	A nyereményeket az állam biztosítja.
4-4	Meghívás	
a nyeremény eshetőségében való részvételle,		
a Hamburg által biztosított nagy penzsorsolásban, amelynel		
9 millió 553,005 márka mulhatlanul nyereményre esik.		
Ez előnyös penzsorsolás nyereményei, melynel tervszerint csak 100.000 sorsjegy van kibocsátva, a következők:		
A legnagyobb nyeremény esetleg 500.000 m.		
Főnyerem. 300.000 m.	56 nyer. á 5 ezer m.	
1 nyerem. á 200 ezer m.	106 " á 3 ezer "	
1 " " á 100 ezer "	203 " á 2 ezer "	
1 " " á 75 ezer "	6 " á 1500 "	
1 " " á 70 ezer "	606 " á 1000 "	
1 " " á 65 ezer "	1060 " á 500 "	
2 " " á 60 ezer "	29 " á 300 "	
1 " " á 55 ezer "	129 " á 200 és 150 m	
1 " " á 50 ezer "	30980 " " " " 148 m	
1 " " á 40 ezer "	7994 " " " " 127.100.94 m	
1 " " á 30 ezer "	9945 " " " " 67.40.20 m	
8 " " á 15 ezer "	összesen 50.200 nyer.	
26 " " á 10 ezer "		

SCHLICK-féle Vasöntöde és gépgyár részvény-társaság Budapest.

Gyár és irodák: VI., külső váci-út 1696.99. sz. Városi iroda és raktár: VI., Podmaniczky-útca 14. sz.

ajánlja a cséplési idényre kitűnő szerkezetű

gőzcséplő-készületeit, locomobiljait, és vaskeretű gőzcséplő-gépeit,

továbbá

járgánycséplő-készületeit,

gabonatisztító rostáit (Baker- és Vidats-rendszer) és konkolyozóit.

Készletben vannak:

Eredeti kévekötő- és marokrakó arató-gépek, eredeti amerikai fűkaszaló-gépek, szénagyűjtők, stb.

SCHLICK-féle szab. 2 és 3-vasú ekék,

szab. Schlick-féle mélyítő-ekék, mélyítő-ekék onvezetkekkel, ered. Schlick- és Vidats-féle egyvasú-ekék, talajmivelő eszközök, boronák és rogtorók.

Szab. Schlick-féle, Haladás' sorbavető gépek szőrvetők-gépek. — Takarmány készítő-gépek, daráló, morzsolók, őrlőmalomok és olajmalom-berendezések.

Legolcsóbb árak. — Előnyös fizetési feltételek.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

mely néhány rövid hónap alatt, 7 ciklusban bizonyosan kisorsolattik.

Az I-6 osztályú főnyeremény 50 ezer Márka, mely a II-od osztályban 55 ezer, a III-ikben 60 ezer, a IV-ikben 65 ezer, a V-ikben 70 ezer, a VI-ikben 75 ezer, a VII-ikben 200 ezer, a főnyereményben 300 ezer és esetleg 500 ezer, márkára emelkedik.

Az első nyeremény-sorsolásnál, mely hivatalosan van megállapítva:

egy egész eredeti sorsjegy csak 6 Márka — 3 frt 50 kr.

egy fél eredeti sorsjegy csak 3 Márka — 1 frt 75 kr.

egy negyed eredeti sorsjegy csak 1 1/2 Márka — frt 88 kr.

és ezen, az Állam által biztosított eredeti sorsjegyek (nem tiltott igérvények) az Állami címerrel ellátott sorsolási terv mellékletével, az értékek bermentesített beküldése után még a legtovább eső vidékre is szetküldetnek.

A részvevők mindenike, közvetlen a húzás megtörténte után, minden felszólamlás nélkül kapja meg tőlem a hivatalos sorslistázási jegyzékét.

Államcimerrel ellátott sorsolási tervet, mely a 6. osztályba osztott nyeremények betétét és beosztását tünteti fel, előre díjmentesen küldök.

A nyeremények befizetését és szétküldését

közvetlen az érdekelteknek magam esközömlő a legnagyobb pontosságú és a legszigorubb titoktartás mellett.

Megrendelések egyszerűen postalványnyal vagy ajánlott levelben eszközölhetők.

A közel álló házásra való tekintettel tehát, a megbízások azonnal es legkesőbb a f. év május 20-ig egész bizalommal intézendők

Sámuel Heckscher sen.,
bank- és váltóüzlethez Hamburgban.

Öltözék-szövetek

Pervie a doszking a magas papságrészére, szabályzat szerinti szövetek a cs. és kir. hivatali egyenruhák, veteránusok, tűzoltók, tornaegyletek és inas egyenruhák részére.

Billiard és játékszál szövetek. Lóden, vízhatlan vadászkatokhoz, mosószővetek, utazó plédok 4 fittól 12 frittig stb. Mindez sokkai jutányosabban, mint báthol és csakis a legjobb, kitűnő minőségben.

Stykarovszky Janos Brünben.
Ausztria-Magyarország legnagyobb posztó-raktára. Minták bérmentve. A t. szabómester urak részére a legazdagabb választékú mintakönyvek, 10 ftron foliátúvnt megrendelések portmentesek, 200.000 ftrós állandó raktáram és világforgalmi üzletem mellett önként érthető, hogy sok maradék halmozódik föl és minthogy ezekből lehetetlen mintát küldömem, így nem tetsző maradék rendeléményeket visszaveszem, becserélem, vagy a pénzt küldöm vissza. A szin. hosszúság és ár megnevezése az ily maradékok megrendelésénél föltétlenül szükséges.

Levelezés német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven. 20-14

A SOULACI APATÁS (Francia-Ország) Dom MAGUELONNE, prior

Főtisztelendő Benedek rendi atyái

Fogvize, Fogpora és Fogpastája

2 arany érem a főtisztelendő 1856. Január 1884

A legmagasabb kiüntetéses Feltaláltatott 1373 ik éven BOURSAUD Péter prior által.

A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvizének használata, napokint néhány cseppet vízbe véve, megakályozza és gyogyítja a fogak olvaságát melyeknek felfurcsa és szárazságot költözése, a mennyiben a foghízt erőstli s teljesen egészesegű változtatja.

A foghíztat tesztünk tehát olvasóknak, mind őket ezen régi és practique készítményre figyelmeztetjük, melyek a legjobb gyógy-szert es a forfajás ellen egyszólt óvászert kapcsák.

A hátr megalapított 1807 ben. SEGUIN 106 & 108, rue Croix-de-Segney Vézougnynök: BORDEAUX

Érték minden nagyobb illatszertárban és 24 órát kereskedésben.

Minden könyvkereskedésben megrendelhető a pályadíjat nyert és 20 kiadást ért műve Dr. Müller egészségügyi tanácsosnak:

a meglazult ideg- és férfierőről.

Portmentesen, bortékba zárva 60 kr. értékű postabélyeg vétele után szétküldi:

Bendt Eduárd, Braunschweigban.

Az köztételen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető házi szer meglepően gyors gyógyulást szerzett. „A Betegbarát” című kis írástban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadótétele Lipcsében ingyen megküldi.

ASSICURAZIONI GENERALI 1889. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL.

Nyeresség- és veszteség-számla az A mérleghez [1889.]

KIADÁS.

Main financial statement table for 1889, showing revenue (BEVÉTEL) and expenses (KIADÁS) in multiple columns with sub-headers for 'A tétel neve' and 'Üzlet Vagyon Összes Bevételek'.

Nyeresség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály. [1889.]

Financial statement for the Life Insurance Department (Életbiztosítási osztály) for 1889, detailing revenue and expenses.

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1889. december 31-én. — TEHER

Balance sheet (Vagyonállás) for Assicurazioni Generali as of December 31, 1889, showing assets (VAGYON) and liabilities (TEHER).

As a. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Trüben: Dr. Enxroni Richard, Basso M., Baró Bruck Otto, Dr. Calabi R., Dr. Maregonato L., Báró Horgurgo József, Segré V. A vezérbíró: Basso József. Magyarországi vezérigynökség, Budapestban: az intézet saját házában Dorottya-utczán 10. sz.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főigynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágosítások a legnagyobb készséggel adtnak és biztosítási ajánlatok a tűz-, jég-, élet- és szállítmánybiztosítási ágazatokban a legszolidább feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközöltetnek.

A szentesi főigynökség Szentes-Vidéki Takarékpénztár.

Harkányi
gyógyfürdő.

HARKÁNYI GYÓGYFÜRDŐ

Harkányi
gyógyfürdő.

MAGYARORSZÁG BARANYAMEGYE

Fürdőidény: május hó 1-től szeptember hó 30-ig.

Az osztrák-magyar birodalomnak ezen vízgazdag legmelegebb és legerősebb kénforrása a legsikerebb eredmények által hírnevét már megállapította, amit igazol az évről-évre szaporodó vendégek száma.

Ezen 62-5 és 64 C. fokú természetes ártézi kénforrások kitünő gyógyítási hatással bírnak *csúszos, köszvény, görvély, idült bőrkütegekre aranyér, női bántalmakra, fogamzási hiányok, sebészek, daganatok, higanyos gyógyszerek által okozott mérgezésekre, továbbá máj, lép, általában mirigy daganatokra, nehéz hallás, idült szembajok s ivarszerű bántalmak ellen.*

Figyelemre méltó újdonság jelezhető, hogy közelebb egy díszes svájci modorban épült *kárház és ebédlő*, összekötve a fürdőszállodával fedett esernyőkkel — áll a t. c. közönség kényelmes használatára.

Az utazásra ajánlható Budapest-pécsi vasút, déli vasut, Budapest-Kanizsa-barcsi vonalon állomás: *Pécs*, alföldi vasút Eszéken át Villányig, Mohács-pécsi vasút állomás: *Villány*.

Posta és távirtda állomás.

Bővebb felvilágosítást a legnagyobb készséggel nyújtanak *Dr. Heller József* rendelő fürdőorvos és a fürdőberlő *Blümel Ferencz*.

Harkány, 1890. évi május hóban.

A fürdőigazgatóság.

Harkányi
gyógyfürdő.

6—5

Harkányi
gyógyfürdő.

Haszonbérbeadó földbirtok.

Janicsek Józsefné, előbb Vosits Ferenczné, úrnő fábiáni birtoka, hosszabb időre haszonbérbe kiadandó. — Értekezni lehet K.iss Zsigmond szentesi ügyvéd úrral.

Megvando-
lasi cím

Dreher Antal-fele kivite-
li palacksör

DIETRICH és GOTTSCHLIG

BUDAPEST

vagy DREHER ANTAL Kőbánya.

Csakis teljesen lefedett, tehát tökérsítza kiviteli sör széküldése. folyton friss ávetöltésben. a minőség hamisítatlan volta mellett kezsesség vállalatik.

Nagybani fogyasztóknak jelenté-
keny arengedmény.

Árjegyzékek mindenfelé ingyen és bérmentve.

Mintán gyakran megtörténik, hogy idegen készítményű és gyöngébb minőségű sörök „Dreher Antal kiviteli sör” cím alatt forgalomba hozatnak, a t. cz. Dreher-fele kiviteli sör fogyasztókna a hatóságilag oltalmazott tüvegeinket, melyen a **Diétrich és Gottschlig** név okvetlen kell hogy rajta legyen, kiváló nyelmlukba ajánljuk. 6—3

Felirubiztatás!

Rövid használat után nélkülözhetlen fogtisztítószér.

A fogak
szépsége

Uj amerikai
GLYCERIN-FOG-CREME
(orvosrendőrlleg megvizsgálva)

KALODONT

SARG F. A. FIA
és TÁRSA

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

32—40 Durabja 35 kr.
Szentesen kapható id. Varady Lajos gyógyszerárban.

10—4

Járdatégla

gyalog- és kocsíut burkolásra
10 évi jótállás mellett is kapható
Z S O L D O S FERENCZ téglagyarában.

